

(Ministru kabineta
2004.gada 25.augusta
rīkojums Nr.584)

Nacionālās programmas iecietības veicināšanai
(Informatīvā daļa)

1. Risināmā jautājuma būtība

Neiecietības problēma ir aktuāla visai Latvijas sabiedrībai, jo var skart ikvienu Latvijas iedzīvotāju.

Latvijā un ārvalstīs veiktie pētījumi liecina, ka galvenie neiecietības veidi Latvijā attiecas uz etnisko un reliģisko piederību.¹ Īpaša riska grupa ir čigāni jeb romi. Aptaujas liecina, ka attieksmi pret čigāniem lielai daļai Latvijas iedzīvotāju veido stereotipi un aizspriedumi.² Tāpat kā citur Eiropā, arī Latvijā reizēm izpaužas antisemitisms³ un aizspriedumi pret musulmaņiem. Piemēram, 1999.gadā veiktajā pētījumā "Eiropas vērtības" konstatēts, ka 27,2 % aptaujāto Latvijas iedzīvotāju nevēlējas dzīvot kaimiņos ar čigāniem, 14,5 % – ar musulmaņiem un 5,2 % – ar ebrejiem.⁴

Ievērojams skaits Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka atšķirīga ir ne vien attieksme pret cilvēkiem, ņemot vērā viņu etnisko piederību, bet arī rīcība. Socioloģiskā aptauja, ko 2000.gadā pasūtīja Valsts cilvēktiesību birojs, liecina, ka 24 % respondentu (18 % latviešu, 31 % citu tautību respondentu) uzskata, ka pēdējo triju gadu laikā ir cietuši diskriminācijas dēļ. Jautāti par diskriminācijas cēloņiem, respondenti visbiežāk minēja tautību un valodu (attieciņi 28 % un 24 %)⁵.

Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts (turpmāk – ĪUMSILS) saskaņā ar valdības deklarācijas punktiem "Integrācija", "Pilsoniska sabiedrība", "Tieslietas" un "Kultūra" izstrādājis Nacionālo programmu iecietības veicināšanai (turpmāk – NPIV).

NPIV saskaņā ar Ministru prezidenta 2003.gada 30.septembra rīkojumu Nr.442 "Par darba grupu pret neiecietību vērstas nacionālās programmas projekta izstrādei" izstrādāja starpinstitūciju darba grupa. Darba grupā strādāja pārstāvji no valsts pārvaldes iestādēm, augstskolām un sabiedriskām organizācijām.

2. Programmas mērķi un apakšmērķi

NPIV mērķis ir iecietīgas Latvijas sabiedrības veidošana, neiecietības izskaušana un Latvijas daudz kultūru sabiedrības attīstība Eiropas integrācijas un pasaules globalizācijas apstākļos.

NPIV apakšmērķi ir:

¹ ECRI (Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību) Otrais ziņojums par Latviju (pieņemts 2001.gada 14.decembrī). – Council of Europe. – 2002. – 19.–20.lpp.

² Latvijas Cilvēktiesību un etnisko studiju centrs. Čigānu stāvoklis Latvijā. – Rīga, 2003. – 11.–13.lpp.

³ Dribins L. Antisemitisms un tā izpausmes Latvijā. Vēstures atskats. Latvijas vēsturnieku komisijas raksti. 4.sēj. – Rīga, 2001.

⁴ Kultūru daudzveidība un iecietība Latvijā. Dati, fakti, viedokļi. – 2003. – 20.lpp.

⁵ Cilvēktiesību problēmas Latvijā. Socioloģiskais pētījums. – Baltijas Datu nams. – 2000. – 43.lpp.

- 1) izpētīt esošos tiesiskos instrumentus un, ja nepieciešams, izstrādāt grozījumus attiecīgajos tiesību aktos;
- 2) veicināt starpinstitucionālo sadarbību neiecietības izskaušanas jomā;
- 3) veicināt sabiedrības aktīvu līdzdalību neiecietības izskaušanas uzraudzībā;
- 4) izplatīt kvalitatīvu, pieejamu un vispusīgu informāciju par neiecietības izpausmēm un iecietības veicināšanas pasākumiem.

Īstenojot NPIV, tiks efektīvi mazināta neiecietība, cilvēktiesību pārkāpumu skaits, tiks veikta profilakse pret diskrimināciju pēc vairākām pazīmēm, veidoti priekšnoteikumi sabiedrības integrācijai un Latvijas tautsaimniecības konkurētspējīgai attīstībai multietniskajā Eiropas Savienībā. Latvijas sabiedrība apgūs starpkultūru saskarsmes pamatprincipus un attīstīs iespējamo etnisko, sociālo un kultūru konfliktu risināšanas iemaņas.

3. Risinājumi

Lai sasniegtu NPIV mērķus un apakšmērķus, jāveic šādi galvenie uzdevumi:

1. Iesaistīt visus NPIV partnerus, īpaši sabiedriskās organizācijas, izglītības iestādes un Latvijas plašsaziņas līdzekļus, neiecietības izskaušanā.
2. Sadarbībā ar NPIV partneriem un visām ieinteresētajām pusēm:
 - 2.1. izpētīt eksistējošos tiesiskos instrumentus; ja nepieciešams, izstrādāt grozījumus attiecīgajos tiesību aktos;
 - 2.2. īstenot pasākumus iecietības veicināšanai izglītības procesā;
 - 2.3. īstenot pasākumus iecietības veicināšanai pret dažādām etniskām un reliģiskām grupām.

Programmas mērķu īstenošanas līdzekļi ir definēti NPIV informatīvajā daļā, bet finansējuma apjoms un sadale norādīta 1.pielikumā (rīcības plānā).

4. Programmas īstenošanas finansēšanas avoti

Programma īstenojama likumā par valsts budžetu kārtējam gadam piešķirto līdzekļu ietvaros.

Īpašu uzdevumu ministrs
sabiedrības integrācijas lietās

N.Muižnieks

**Nacionālā programma iecietības veicināšanai
(informatīvā daļa)**

Saturs

1. Programmas sasaiste ar valdības un ministrijas prioritātēm un atbalstītajiem politikas dokumentiem.....	6
2. Programmas mērķi un apakšmērķi.....	8
2.1 Programmas mērķauditorija.....	8
2.2 Programmas mērķi un apakšmērķi.....	9
3. Programmas plānotie politikas un darbības rezultāti.....	10
4. Programmas rezultātu sasniegšanas galvenie uzdevumi.....	13
4.1. Instrumenti Programmas galveno uzdevumu veikšanai.....	13
5. Uzdevumu izpildes laika plānojums, uzdevumiem atbilstošs piešķirtā un papildus nepieciešamā finansējuma plānojums.....	16
6. Par uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas.....	16
7. Pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtība.....	16

1. Programmas sasaiste ar valdības un ministrijas prioritātēm un atbalstītajiem politikas dokumentiem

Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts (turpmāk tekstā - ĪUMSILS), saskaņā ar Induļa Emša valdības deklarācijas sadaļām „Integrācija”, „Pilsoniska sabiedrība”, „Tieslietas”, „Kultūra”, izstrādājis Nacionālo programmu iecietības veicināšanai (turpmāk tekstā – NPIV).

NPIV izstrādi veica starpinstitūciju darba grupa, izpildot Ministru prezidenta 2003.gada 30.septembra rīkojumu Nr. 442 „Par darba grupu pret neiecietību vērstas nacionālās programmas projekta izstrādei”. Darba grupā strādāja pārstāvji no valsts pārvaldes institūcijām, augstskolām un sabiedriskajām organizācijām. Darba grupa nolēmusi, ka nav nepieciešams sākotnēji izstrādāt programmas koncepciju, jo nav viedokļu atšķirības par problēmas risinājumiem, kā arī nav nepieciešama konceptuāla vienošanās par tiesību aktu projektu būtību.

NPIV ir izstrādāta, ņemot vērā šādus Apvienoto Nāciju Organizācijas, Eiropas Savienības, Eiropas Padomes un citu starptautisko organizāciju izstrādātus un pieņemtus dokumentus:

- ANO Vispārējā cilvēka tiesību deklarācija (10.12.1948)
- ANO Deklarācija par visu veidu rasu diskriminācijas izskaušanu (20.11.1963)
- ANO Starptautiskā konvencija par jebkuru rasu diskriminācijas veidu izskaušanu (07.03.1966)
- Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības Konvencija (04.11.1950)
- Eiropas Savienības Padomes direktīva 2000/43/EC, kas ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskas piederības (29.06.2000)
- Eiropas Savienības Padomes direktīva 2000/78/EC, kas nosaka kopēju sistēmu vienāgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju
- Eiropas Savienības Padomes lēmums 2000/750/EC, ar ko ievieš kopienas darbībā programmu diskriminācijas apkarošanai (2001. – 2006.) (27.11.2000)
- Eiropas Savienības pamattiesību harta (7.12.2000)
- ECRI (Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību) Otrais ziņojums par Latviju (14.12.2001)
- ECRI (Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību) Vispārēji politiskā rekomendācija Nr.7 par nacionālo likumdošanu rasisma un rasu diskriminācijas apkarošanai (13.12.2002)

- Eiropas Komisijas kampaņas „Par daudzveidību – pret diskrimināciju” atzinumi un prakse.⁶
- Eiropas Savienības dalībvalstu atzinumi un pieredze, izstrādājot nacionālus rīcības plānus pret neiecietību un diskrimināciju (Zviedrija, Nīderlandes, Īrijas Republika, utt.).

NPIV ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas paredzēts pieciem gadiem.

NPIV saturā atspoguļojās starptautiskā prakse. Eiropas Savienības dalībvalstīs tiek izstrādāti un īstenoti rīcības plāni pret neiecietību, rasismu, antisemitismu, ksenofobiju un diskrimināciju. Apkopojot vairāku valstu pieredzi, darba grupa iekļāva NPIV saturā Īrijas Republikas, Zviedrijas un Norvēģijas rīcības plānu atzinumus.⁷ Šo valstu pieredze ir līdzīga situācijai Latvijā. Minētājās valstīs ir konstatēta diskriminācija un neiecietība pēc etniskām pazīmēm, reliģiskās pārliecības un citām pazīmēm. Pret šīm neiecietības un diskriminācijas izpausmēm tika veikti konkrēti pasākumi, izdarītas izmaiņas likumdošanā un attīstīta starpinstitūciju sadarbība.

ĪUMSILS organizēja NPIV sabiedrisko apspriešanu. Sabiedriskā apspriešana notikusi laikā no 2004. gada 22. marta līdz 22. aprīlim. 22. martā sabiedrisko apspriešanu uzsāka diskusija ĪUMSILS telpās, pieaicinot valsts iestāžu pārstāvjus, nevalstisko organizāciju līderus, plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus un cilvēktiesību ekspertus. Paralēli notika diskusija par programmas projektu internetā. Programmas projekta teksts ar ievadrakstu bija pieejams mājas lapās: www.integracija.gov.lv un www.politika.lv, kā arī www.delfi.lv. Programmas teksts drukātā veidā bija pieejams ĪUMSILS. Diskusija 22. martā tika fiksēta audioierakstā, kas ir pieejams ĪUMSILS.

Sabiedriskās diskusijas rezultātus var raksturot kā pozitīvus. Sabiedrības interese par programmas projektu bija liela. Notika elektroniskās diskusijas, kā arī diskusijas plašsaziņas līdzekļos. Kopumā tika izteikti 20 komentāri www.integracija.gov.lv un 23 komentāri www.politika.lv. Portāls www.politika.lv pasūtīja neatkarīga eksperta recenziju un lūdza izteikties vairāku nevalstisko organizāciju pārstāvjiem. Sabiedriskās apspriešanas rezultāti tika apkopoti un iesniegti darba grupai, kura iekļāvusi diskusijas rezultātus programmas projektā.

⁶ Annual report on equality and non-discrimination 2003. Towards diversity.- European Commission, 2003.; Equality, Diversity and Enlargement. Reports on measures to combat discrimination in acceding and candidate countries. – European Commission. – 2003.

⁷ Minēto valstu rīcības plānu teksti ir pieejami šādās mājas lapās:
 Īrijas Republika www.justice.ie/802569B20047F907/vWeb/wpMJDE5NKE2S;
 Norvēģija www.odin.dep.no/archive/krdvedlegg/01/13/handl022.pdf;
 Zviedrija www1.umn.edu/humanrts/hrcommittee/sweden2003.html

2. Programmas mērķi un apakšmērķi

2.1 Programmas mērķauditorija

Neiecietības problēma ir aktuāla visai Latvijas sabiedrībai, jo var skart ikvienu Latvijas iedzīvotāju.

Apkopojot starptautisko tiesību ekspertu praksi un ES dalībvalstu pieredzi rīcības plānu pret neiecietību izstrādē, tika izvirzītas šādas pazīmes, pēc kurām var izpausties neiecietība un diskriminācija:

Rase, ādas krāsa, tautība, etniskā izcelsme, piederība mazākumtautībai, valoda, dzimums, vecums, reliģija, politiskā pārliecība, pasaules uzskats, sociālais stāvoklis un izcelsme, manta, izcelšanās (dzimšana), dienesta stāvoklis, partijas piederība, invaliditāte, ģenētiskās īpašības, seksuālā orientācija, cita (nevis politiska) pārliecība, citi līdzīgi apstākļi.⁸

Latvijā un ārzemēs veiktie pētījumi norāda uz to, ka galvenās neiecietības formas Latvijā skar etnisko un reliģisko piederību.⁹ Kā īpašu riska grupu jāizceļ čigāni (jeb romi). Aptaujas liecina, ka attieksmē pret čigāniem liela daļa Latvijas iedzīvotāju vadās no stereotipiem un aizspriedumiem.¹⁰ Tāpat kā citur Eiropā, arī Latvijā reizēm izpaužas antisemitisms¹¹ un aizspriedumi pret musulmaņiem. Tā, piemēram, 1999. gadā veiktais pētījums „Eiropas vērtības” konstatēja, ka 27,2% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju nevēlējas dzīvot kaimiņos ar čigāniem, 14,5% ar musulmaņiem un 5,2% ar ebrejiem.¹²

Ievērojams skaits Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka atšķirīga ir ne vien attieksme pret cilvēkiem, balstoties uz viņu etnisko piederību, bet arī rīcība. Socioloģiskā aptauja, ko 2000. gadā pasūtīja Valsts cilvēktiesību birojs, liecina, ka 24% respondentu (18% latviešu, 31% citu tautību respondentu) uzskatīja, ka pēdējos trīs gados ir cietuši no diskriminācijas. Jautāti par diskriminācijas cēloņiem, respondenti visbiežāk pieminēja tautību un valodu (attiecīgi 28% un 24%).¹³

Ņemot vērā milzīgās demogrāfiskās pārmaiņas, kas Latvijā notika padomju okupācijas gados migrācijas rezultātā, izteikta ir neuzticība pret

⁸ E. Levits Par tiesiskās vienlīdzības principu. // Latvijas Vēstnesis. - 08.05.2003., Nr. 68 (2833).

⁹ ECRI (Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību) Otrais ziņojums par Latviju (pieņemts 2001. gada 14. decembrī).- Council of Europe.- 2002. -19. -20. lpp.

¹⁰ Latvijas Cilvēktiesību un etnisko studiju centrs. Čigānu stāvoklis Latvijā. – Rīga, 2003. – 11.13. lpp.

¹¹ Skat. Dribins L. Antisemitisms un tā izpausmes Latvijā. Vēstures atskats. Latvijas vēsturnieku komisijas raksti. 4. sējums. – Rīga, 2001.

¹² Kultūru daudzveidība un iecietība Latvijā. Dati, fakti, viedokļi. – 2003. – 20. lpp.

¹³ Papildus informāciju skat. Cilvēktiesību problēmas Latvijā. Socioloģiskais pētījums. – Baltijas Datu nams. – 2000. – 43. lpp.

iespējamiem imigrantiem, patvēruma meklētājiem un bēgļiem.¹⁴ Kaut arī tuvākajos gados pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā nav prognozējams liels imigrācijas vilnis, dati par neiecietības izpausmēm pašreizējā situācijā un tendences citur Eiropā ļauj prognozēt tādu neiecietības formu iespējamo izplatīšanos kā islamofobija, antisemitisms, ksenofobija un neiecietība pret cilvēkiem ar citu ādas krāsu. Tādējādi NPIV ietvaros izvirzītie mērķi paredz veidot mehānismus ilgtspējīgai neiecietības apkarošanai un jaunu neiecietības formu profilaksei.

Aptaujas liecina, ka pastāv arī neiecietība pret atsevišķām citām sociālām grupām, piemēram, seksuālajām minoritātēm, bijušajiem ieslodzītiem, cilvēkiem, kuri slimo ar HIV/AIDS, un garīgi slimajiem cilvēkiem.¹⁵ Bieži indivīdi un grupas, kas pauž etniski vai reliģiski neiecietīgus uzskatus, vienlaikus vēršas arī pret citām sociāla riska grupām.

NPIV izstrādāšanai izveidotā darba grupa izstrādes gaitā iepazinās ar Labklājības ministrijas programmu „Dzimumu līdztiesības īstenošana” (2005.-2007.gadam), kā arī koncepciju „Par nepieciešamo rīcību trūkumu novēršanai valsts pensiju politikas īstenošanā” un „Par ikmēneša pabalstu ģimenēm pēc bērna piedzimšanas”.

NPIV nav paredzēta tādu neiecietības formu novēršana, kā neiecietība uz vecuma pamata, invaliditāti vai pret citām mazaizsargātām sociālām grupām, kas ir Labklājības ministrijas, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas vai Veselības ministrijas kompetencē.

Latvijā esošie vai topošie politikas plānošanas dokumenti līdz šim nepiedāvā efektīvus mehānismus iecietības veicināšanai.

2.2 Programmas mērķi un apakšmērķi

NPIV mērķis ir iecietīgas Latvijas sabiedrības veidošana, neiecietības izskaušana un Latvijas daudz kultūru sabiedrības attīstība Eiropas integrācijas un pasaules globalizācijas apstākļos.

NPIV apakšmērķi ir:

- 1) starpinstitucionālās sadarbības neiecietības izskaušanas jomā veicināšana;
- 2) sabiedrības aktīva līdzdalība neiecietības izskaušanas uzraudzībā;
- 3) kvalitatīvas, pieejamas un vispusīgas informācijas izplatīšana par neiecietības izpausmēm un iecietības veicināšanas pasākumiem.

¹⁴ Pētījumu un rīcības programma „Ceļā uz pilsonisko sabiedrību”. – Baltijas Datu nams. – Rīga, 1998. – 90.-92. lpp un . Pētījumu un rīcības programma „Ceļā uz pilsonisko sabiedrību”. – Baltijas Sociālo Zinātņu institūts – Rīga, 2001. – 76.-77. lpp. Kultūru daudzveidība un iecietība Latvijā. Dati, fakti, viedokļi. – 2003. – 20.-21. lpp.

¹⁵ Turpat.

3. Programmas plānotie politikas un darbības rezultāti

NPIV īstenošanas rezultātā tiks efektīvi mazināta neiecietība, cilvēktiesību pārkāpumu skaits, tiks veikta profilakse pret diskrimināciju pēc vairākām pazīmēm, veidoti priekšnoteikumi sabiedrības integrācijai un Latvijas tautsaimniecības konkurētspējīgai attīstībai multietniskajā Eiropas Savienībā. Latvijas sabiedrība apgūs starpkultūru saskarsmes pamatprincipus un attīstīs iespējamo etnisko, sociālo un kultūru konfliktu risināšanas iemaņas.

3.1. politikas rezultāti:

- Latvijas sabiedrībā mazinājusies neiecietība pret cilvēkiem ar atšķirīgu etnisko piederību un ādas krasu, ir sekmēta iecietība;
- Latvijas sabiedrībā mazinājusies neiecietība pret iespējamiem imigrantiem, patvēruma meklētājiem un bēgļiem;
- Latvijas sabiedrībā mazinājusies neiecietība pret reliģiskām minoritātēm;
- Latvijas sabiedrībā mazinājusies neiecietība pret citām sociālām grupām, kas pakļautas diskriminācijas riskam;
- Latvijas pilsoniskā sabiedrība aktivizējusies pret diskrimināciju un neiecietību;
- indivīdi Latvijā labāk apzinās savas tiesības netikt diskriminētiem.

3. 1.1. politikas rezultātu sasniegšanas rezultatīvie rādītāji:

- sabiedriskās domas aptaujās samazinājies to cilvēku skaits, kas uzskata, ka etniskai piederībai vai rasei ir būtiska nozīme viņu kontaktos ar citiem cilvēkiem;
- sabiedriskās domas aptaujās samazinājies to cilvēku skaits, kas negatīvi vērtē jaunu grupu (bēgļi, imigranti, ārzemju studenti un darba ņēmēji) iespējamo līdzāspastāvēšanu Latvijā un būtu gatavi paust neiecietību pret šīm grupām;
- sabiedriskās domas aptaujās samazinājies to cilvēku skaits, kas būtu gatavi paust neiecietību pret reliģisko identitāšu daudzveidību;
- Palielinājies sabiedrisko organizāciju projektu skaits neiecietības un diskriminācijas izskaušanas jomā;
- sabiedriskās domas aptaujās palielinājies to cilvēku skaits, kas gadījumā, ja viņi tiktu diskriminēti vai pret viņiem tiktu izrādīta neiecietība, nolemtu griezties pie tiesību sargājošām institūcijām, jo

precīzi zinātu, kādas valsts institūcijas darbojas diskriminācijas un neiecietības izskaušanas un profilakses jomā;

- palielinājies rakstu skaits presē un internetā, sižetu skaits radio un TV, kas preventīvi vēršas pret neiecietību un diskrimināciju, izskaidro to cēloņus.

3. 2. darbības rezultāti:

- nodrošināta mērķtiecīga valsts institūciju un sabiedrisko organizāciju sadarbība neiecietības izskaušanas jomā, ĪUMSILS kopā ar valsts un sabiedriskām organizācijām iesaistījies Eiropas Savienības kampaņās „Par daudzveidību – pret diskrimināciju” Nacionālās darba grupas un ES Darba grupas sastāvā;
 - ĪUMSILS īstenojis izglītojošus un informatīvus pasākumus sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju, Labklājības ministriju, Kultūras ministriju un citām valsts pārvaldes un sabiedriskajām organizācijām, ar mērķi sniegt zināšanas par neiecietības izpausmēm pret dažādām sociāla riska grupām un iecietības veicināšanas praksēm;
 - ĪUMSILS izstrādājis un īstenojis konkrētus pasākumus (semināri un konferences, ekspertu diskusijas) ar Latvijas mediju līdzdalību neiecietības novēršanai medijos;
 - ĪUMSILS sadarbībā ar Latvijas pētniecības institūcijām veic neiecietības novērtēšanu un uzraudzību (monitoringu) Latvijā.

3. 2.1. darbības rezultātu sasniegšanas rezultatīvie rādītāji:

- ĪUMSILS sadarbībā ar valsts pārvaldes institūcijām un sabiedriskām organizācijām īstenojis 30 pasākumus iecietības stiprināšanai, neiecietības un diskriminācijas izskaušanas jomā NPV ietvaros;
- ĪUMSILS izstrādājis, publicējis un izplatījis 6 bukletu sēriju „Tā ir neiecietība”, kas ir domāta sabiedriskajām organizācijām, plašsaziņas līdzekļiem, skolām un augstskolām, pašvaldībām;
- ĪUMSILS izveidojis 4 ceļojošās izstādes Latvijas skolām par neiecietības izpausmēm;
- ĪUMSILS sadarbībā ar Valsts cilvēktiesību biroju un citām valsts pārvaldes institūcijām un sabiedriskām organizācijām regulāri 5 gadu laikā organizējis Iecietības dienu (īkgadēji, 16. novembrī) un Eiropas nedēļu pret rasismu Latvijā (īkgadēji, 20. – 27. 03);
- ĪUMSILS pasūtījis un publiskojis 2 pētījumus par neiecietības līmeņa dinamiku Latvijā, lai nodrošinātu neiecietības

izskaušanas novērtēšanu un uzraudzību (monitoringu) NPIV ietvaros;

4. Programmas rezultātu sasniegšanas galvenie uzdevumi

NPIV mērķu sasniegšanai ir nepieciešams veicināt iecietību tādās nozarēs, kuras aktīvi veido un ietekmē sabiedrisko viedokli, informē sabiedrību, publisko informāciju, kas ir nepieciešama attieksmes veidošanai par cilvēktiesībām, neiecietību un diskrimināciju.

Paralēli NPIV izstrādei ĪUMSILS kompetences ietvaros tika dibināta juristu darba grupa, kas izstrādās koncepciju pret diskrimināciju Latvijas likumdošanā. Koncepcija tiks sagatavota līdz 2004.gada 31.decembrim un ir viens no NPIV instrumentiem NPIV mērķu sasniegšanai.

NPIV izstrādes darba grupa atzina, ka ir iespējams efektīvi veicināt iecietību, iesaistot šādu valsts un nevalstiskā sektora nozaru pārstāvjus :

- 1) valsts pārvalde un pašvaldības.
- 2) Sabiedriskās organizācijas (sevišķi mazākumtautību sabiedriskās organizācijas).
- 3) izglītības iestādes.
- 4) plašsaziņas līdzekļi.

Minētu nozaru pārstāvji NPIV ietvaros ir identificēti kā partneri NPIV mērķu sasniegšanai.

Tādējādi darba grupa izvirza šādas grupas par partneriem NPIV mērķu sasniegšanai – visi sabiedriski aktīvie Latvijas iedzīvotāji, it īpaši skolēni, studenti, skolotāji, augstskolu pasniedzēji, pētnieki, plašsaziņas līdzekļu darbinieki, valsts pārvaldes un pašvaldību darbinieki, sabiedrisko organizāciju aktīvistu, darba devēji, arodbiedrības utt., – grupas, kas aktīvi piedalās sabiedriskās domas veidošanā un izglītības procesā.

Lai sasniegtu NPIV nospraustos mērķus un apakšmērķus, jāveic šādi galvenie uzdevumi:

- a) iesaistīt visus NPIV partnerus, īpaši sabiedriskās organizācijas, izglītības iestādes un Latvijas plašsaziņas līdzekļus, neiecietības izskaušanā;
- b) sadarbībā ar NPIV partneriem un visām ieinteresētām pusēm:
 - izpētīt eksistējošos tiesiskus instrumentus; nepieciešamības gadījumā izstrādāti grozījumi;
 - īstenot pasākumus iecietības veicināšanai izglītības procesā;
 - īstenot pasākumus iecietības veicināšanai pret dažādām etniskām un reliģiskām grupām;

4.1. Instrumenti Programmas galveno uzdevumu veikšanai

Instrumentu veidošanas un atlasē pamatprincipi atbilst nepieciešamībai a) **grozīt normatīvus aktus**, b) **izglīt**, c) **informēt**, d) **iesaistīt** sabiedrību neiecietības izskaušanā un iecietības veicināšanā, kā arī e) **veikt** neiecietības izskaušanas **novērtēšanu** un **uzraudzību** (monitoringu).

Atbilstoši iepriekš minētajiem instrumentu atlasē pamatprincipiem NPIV ietvaros veidotie un atlasītie instrumenti ir:

- izpētīt eksistējošos tiesiskos instrumentus; nepieciešamības gadījumā izstrādāt grozījumus;
- izglītojošie pasākumi, kas sniedz jaunas zināšanas par iecietību, neiecietību un diskrimināciju pret dažādām sociāla riska grupām. (kursi, vasaras skolas utt.);
- Latvijas un Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Savienības institūciju pozitīvas pieredzes publiskošana neiecietības izskaušanas jomā (informatīvo materiālu sagatavošana un izplatīšana, zinātniski praktiskas konferences, semināri, ekspertu diskusijas, izstādes utt.);
- projektu izstrādāšana un īstenošana, kas paredz plašas sabiedrības iesaistīšanos neiecietības izskaušanā un iecietības veicināšanā (festivāli, akcijas);
- neiecietības līmeņa mazināšanas dinamikas uzraudzība;

4.1.1. Iesaistīt sabiedriskās organizācijas neiecietības izskaušanā:

- sabiedrisko organizāciju forums par iecietības stiprināšanu un neiecietības izskaušanu sabiedrībā (sabiedrisko organizāciju koalīcijas izveide, pieredzes apmaiņa, sadarbības projektu izstrāde);
- regulāri informēt sabiedrību par neiecietības izskaušanas praksi Iecietības dienas un Nedēļas pret rasismu ietvaros;
- cilvēktiesību kursa pasniedzēju un multiplikatoru kursu izveidošana;

4.1.2. Iesaistīt Latvijas plašsaziņas līdzekļus neiecietības izskaušanā:

- regulāri semināri un darba grupas Latvijas plašsaziņas līdzekļu darbiniekiem, meklējot risinājumus etnisko un citu stereotipu, neiecietības un diskriminācijas izskaušanai Latvijas mediju saturā, stimulējot diskusiju par Latvijas mediju paškontroli kā neiecietības un diskriminācijas apkarošanas efektīvu līdzekli vārda brīvības un demokrātiskās sabiedrības apstākļos;
- “Rokasgrāmata plašsaziņas līdzekļu darbiniekiem” izpratnes veidošanai redaktoriem, žurnālistiem un izdevējiem/plašsaziņas līdzekļu īpašniekiem par Latvijas Republikas likumdošanu neiecietības un diskriminācijas izskaušanā, Eiropas valstu pieredzi neiecietības izskaušanā plašsaziņas līdzekļos, tā veicinot Latvijas

plašsaziņas līdzekļu iesaistīšanos neiecietības un diskriminācijas izskaušanā;

- Latvijas nacionāla mēroga latviešu un krievu valodas plašsaziņas līdzekļu uzraudzība, lai noteiktu neiecietības izpausmes un līmeni plašsaziņas līdzekļu saturā;

4.1.3. Veicināt iecietību izglītības procesā:

- organizēt seminārus un ekspertu diskusijas mācību līdzekļu autoriem par iecietību. Pievērst sevišķu uzmanību nepārtrauktam dialogam ar humanitāro priekšmetu pasniedzējiem un skolotājiem (pasaules un Latvijas vēsture utt.) ;
- pievērst uzmanību iecietības problemātikai Latvijas augstskolās, veidojot augstskolu pasniedzēju un administrāciju, studentu pašpārvalžu informatīvu tīklu, studentu konferences par iecietību;
- veicināt iecietību Latvijas skolās, veidojot regulārus seminārus un zinātniski praktiskas konferences skolotājiem, skolēniem, vecāku organizāciju pārstāvjiem Latvijas pilsētās;
- veidot un izplatīt Latvijas skolās (klasēs, bibliotēkās) bukletu sēriju par iecietības nozīmi un neiecietības izpausmēm;
- sagatavot civilzinību skolotājiem papildus metodiskus materiālus un informāciju no Latvijas plašsaziņas līdzekļiem par iecietību un kultūru daudzveidību, stimulējot skolēnu un skolotāju diskusijas par iecietību Latvijā. Materiālu sagatavošanai izveidot pedagoģijas un cilvēktiesību ekspertu darba grupu;
- vidējās izglītības attiecīgo priekšmetu standartos un programmās paredzēt papildināt mācību kursu saturu ar detalizētu informāciju par etnisko kultūru un reliģiju daudzveidību Latvijā;
- pārskatīt vispārizglītojošo skolu programmu atbilstību tam, lai mācību priekšmetos, kuros skarta reliģijas tematika, atspoguļotos pasaulē un Latvijā pastāvošā reliģiju daudzveidība un netiktu sniegta priekšroka nevienai konkrētai reliģijai vai tās novirzienam.

4.1.4. Veicināt iecietību pret dažādām etniskām grupām, reliģiskām minoritātēm un citām sociālām grupām, kas ir pakļautas neiecietības un diskriminācijas riskam:

- pilnveidot Latvijas likumdošanu, lai nodrošinātu visu veidu diskriminācijas izskaušanu;
- nodrošināt efektīvu sadarbību ar Iekšlietu ministriju un tiesnešiem neiecietības izskaušanas un profilakses jomā, ĪUMSILS organizējot regulārus informatīvus seminārus Latvijas tiesnešiem

par izmaiņām pretdiskriminācijas politikā un likumdošanā Latvijā un Eiropas Savienībā.;

- praktiski zinātnisko semināru cikls par kultūru daudzveidību, starpreliģiju dialogu, iecietības veicināšanu;
- sabiedrības informēšanas kampaņa par iecietību, metodisko materiālu izstrāde neiecietības izskaušanai;
- „karstā” telefona un e-pasta izveide;
- informatīvo brošūru izdošana, kas veltīta iecietības veicināšanai augošās etniskās un reliģiju daudzveidības un fragmentācijas apstākļos;
- veikt regulāru neiecietības uzraudzību un novērtēšanu (monitoringu).

5. Uzdevumu izpildes laika plānojums, uzdevumiem atbilstošs piešķirtā un papildus nepieciešamā finansējuma plānojums

Tika formulēti NPIV rīcības plānā (1.pielikums).

Politikas plānošanas dokumenta ietekme uz valsts budžetu (2.pielikums: anotācijas III. sadaļa).

6. Par uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas

NPIV ieviešanas vadību, koordināciju, pārraudzību un izvērtēšanu, pamatojoties uz izpildinstitūciju un sadarbības institūciju ikgadējiem darbības pārskatiem, veic ĪUMSILS.

7. Pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtība

Informatīvu ziņojumu par NPIV uzdevumu risinājumu ĪUMSILS katru gadu līdz 1.maijam iesniedz Ministru kabinetā. Sasniegto rezultātu novērtēšanā ietilpst apkopota informācija par veiktajiem pasākumiem, konkrētu pasākumu organizētāju un partnerorganizāciju sniegtās atskaites un atzinumi.

05.08.2004 14:51

2509

D.Hanovs

7365349, deniss.hanovs@integracija.gov.lv

1.pielikums
Nacionālās programmas iecietības veicināšanai
(informatīvajai daļai)

Nacionālā programma iecietības veicināšanai
Rīcības plāns

Uzdevums programmas mērķu sasniegšanai	Uzdevumu izpildes laika plānojums	Uzdevumiem atbilstošs piešķirts finansējums (LVL)	Uzdevumiem atbilstošs papildus nepieciešamā finansējuma plānojums (LVL)	Atbildīgas institūcijas
Uzdevums: 1. Iesaistīt sabiedriskas organizācijas iecietības veicināšanā				
NVO forums par neiecietības mazināšanu sabiedrībā (NVO koalīcijas izveide, pieredzes apmaiņa, sadarbības projektu izstrāde)	Ikgadējs pasākums martā 2005.- 2009.	900	3000	ĪUMSILS sadarbībā ar sabiedriskām organizācijām, augstskolām, Latvijas plašsaziņas līdzekļiem
Iecietības diena	Ikgadējs pasākums 16. novembrī, Iecietības dienā	750	10000	ĪUMSILS sadarbībā ar sabiedriskām organizācijām, augstskolām, Latvijas plašsaziņas līdzekļiem
Cilvēktiesību apmācītāju un multiplikatoru kurss (+sertifikācija) Lektoru bāzes izveide	2004. – 2008.	nav	6000	ĪUMSILS sadarbībā ar IZM, sabiedriskām organizācijām, augstskolām, Latvijas plašsaziņas līdzekļiem

Metodiska materiāla izstrāde par neiecietības mazināšanu jauniešu / skolu vidū	2005.gads	nav	2000	ĪUMSILS sadarbībā ar IZM, sabiedriskām organizācijām, augstskolām, Latvijas plašsaziņas līdzekļiem
2. Veicināt Latvijas plašsaziņas līdzekļu iesaistīšanos iecietības veicināšanā				
“ Rokasgrāmata m e d i j u darbiniekiem ” izpratne veidošana redaktoriem, žurnālistiem un izdevējiem / plašsaziņas līdzekļu īpašniekiem par m e d i j u sabiedriskajiem nevis tikai komerciāliem uzdevumiem, it īpaši etniskās tolerances vairošanā sabiedrībā	2004. jūlijs– 2004. decembris– rokasgrāmata s veidošana; 2005. janvāris – 2005. jūnijs – rokasgrāmata s prezentācija, diskusiju cikls, semināri Latvijas plašsaziņas m e d i j u darbiniekiem Rīgā un reģionos.	Projekts realizējams sadarbībā ar LCESC	6000	Ī U M S I L S sadarbībā ar sabiedriskām organizācijām, augstskolām, L a t v i j a s plašsaziņas līdzekļiem
S a b i e d r ī b a s informēšana par i e c i e t ī b a s j a u t ā j u m i e m, ieviešot publiskā apritē jaunus jēdzienus. Bukletu sērija „Tā ir neiecietība”	2004.	1100 + ārzemju līdzfinansējums	5000	ĪUMSILS

A t s e v i š ķ o m ē r ģ a u d i t o r i j u e f e k t ī v a i n f o r m ē š a n a p a r i e c i e t ī b a s n o z ī m i L a t v i j ā . C e ļ o j o š a i z s t ā d e L a t v i j a s s k o l ā m p a r n e i e c i e t ī b a s a p k a r o š a n u .	2004. -2005.	500	3000	ĪUMSILS
P l a š s a z i ņ a s l ī d z e k ļ u i e s a i s t ī š a n a s i e c i e t ī b a s v e i c i n ā š a n ā , d i s k u s i j a s p a r p a š c e n z ū r u a k t u a l i z ā c i j a	2004. – 2005.	150	1000	ĪUMSILS
Latvijas nacionālā m ē r o g a p l a š s a z i ņ a s l ī d z e k ļ u p u b l i c ē t o j ū m i n i j a m . K a t r a m a t e r i ā l u r e g u l ā r a g a d a j ū n i j ā t i e k s a t u r a a n a l ī z e , l a i p r e z e n t ē t s v e i c i n ā t u i e c i e t ī b u p ē t ī j u m s p a r p l a š s a z i ņ a s s i t u ā c i j u l ī d z e k ļ o s .	Regulāri, sākot no 2005. g. janvāra līdz 2009. gada jūnijam. Katrā gadā jūnijā tiek publicēti rezultāti par pētījuma rezultātiem iepriekšējā gadā: 2005. g. jūnijs; 2006. g. jūnijs; 2007. g. jūnijs; 2008. g. jūnijs; 2009. g. jūnijs;	nav	25 000 – pētījuma un izdošanas izdevumi	ĪUMSILS sadarbībā ar Mediju institūtu, Latvijas Universitāti un sabiedriskām organizācijām
D i a l o g a v e i c i n ā š a n a s t a r p d a ž ā d u e t n i s k u g r u p u m e d i j i e m . T r ī s s e m i n ā r u c i k l s s i t u ā c i j a s a p z i n ā š a n a i e c i e t ī b a s j o m ā , m e d i j u p a š c e n z ū r a s m e h ā n i s m u a t t ī s t ī š a n a i .	2004. g. septembris – 2005. g. jūnijs	800	5 000	ĪUMSILS sadarbībā ar Mediju institūtu, Latvijas Universitāti, Rīgas Stradiņa universitāti, Latvijas Žurnālistu savienību un Latvijas Preses izdevēju asociāciju

3. Veicināt iecietību pret dažādām etniskām grupām Latvijā				
Vidējās izglītības attiecīgā priekšmetu standartos un programmās paredzēt papildināt mācību kursu saturu ar detalizētu informāciju par etnisko kultūru daudzveidību Latvijā.	2004. jūnijs–2008. decembris.	nav	10 000	IZM sadarbībā ar ĪUMSILS.
CD materiāli „Latvijas kultūru daudzveidība – iecietības pamats un saturs”	2005. g. – 2007. g.	nav	15 000	ĪUMSILS sadarbībā ar Kultūras ministriju
Eiropas nedēļa pret rasismu	Katru gadu martā.	2400	10000	ĪUMSILS sadarbībā ar sabiedriskām organizācijām, augstskolām, Latvijas plašsaziņas līdzekļiem
Starptautiskā jauniešu konference „Iecietība.inc” Konference jauniešiem, lai pieredzes apmaiņas procesā palīdzētu citu Eiropas vai pasaules valstu jauniešiem darboties iecietības veicināšanā, kā arī kopā plānotu dažādas aktivitātes.	2005. augusts - 2007. augusts	Ārzemju līdzfinansējums	3000	ĪUMSILS sadarbībā ar sabiedriskām organizācijām, augstskolām, Latvijas plašsaziņas līdzekļiem

Sabiedrība informēšana par Latvijā esošo kultūru daudzveidību. Informatīvas brošūras „Kultūru daudzveidība” satura aktualizācija	Līdz 31. 12. 2004.	1500		ĪUMSILS
4. Veicināt iecietību pret dažādām reliģiskām grupām Latvijā				
Pētījums “Latvijas plašsaziņas līdzekļu attieksme pret reliģiskām minoritātēm Latvijā 2003-2004.”	2004. septembris – nav 2005. septembris		10000	ĪUMSILS sadarbībā ar Latvijas augstskolām, pētnieciskiem institūtiem.
Informatīva brošūra divām mērķa auditorijām (pieaugušie un pusaudži), kas veltīta iecietības veicināšanai reliģiju daudzveidības un fragmentācijas kontekstā.	2005. janvāris – nav 2005. septembris – nav brošūras sagatavošana, prezentācija.		3000	ĪUMSILS sadarbībā ar Latvijas augstskolām, pētnieciskiem institūtiem.
4 informatīvo semināru cikls valsts un pašvaldību darbiniekiem, kuri savā darbā saskaras ar jaunu reliģisku grupu darbību	Regulāri, līdz 2005. gada jūnijam	nav	3000	ĪUMSILS sadarbībā ar VCB un sabiedriskām organizācijām

J a u n a t n e s informēšanas un apziņas veidošanas kampana „Islams un jaunatne” Semināru cikls NVO līderiem un multiplikatoriem. Lekciju cikli skolās. I n f o r m a t ī v o materiālu kopums.	2005. pavasaris – 2006. janvāris	nav	3000	Ī U M S I L S sadarbībā ar sabiedriskām organizācijām
5. Veicināt iecietību izglītības procesā				
7 semināri (2 Rīgā, viens Jelgavā, Daugavpilī, Rēzeknē, Liepājā un Ventspilī) gadā augstskolu pasniedzējiem par „tolerances programmas” iekļaušanu mācību plānos.;	2004. septembris -2005. jūnijs	nav	3200	ĪUMSILS sadarbībā ar IZM/ LVAVP
Celt sabiedrības pilsonisko apziņu par iecietības problemātiku Latvijā. Ekspertu seminārs „Neiecietība, rasisms, diskriminācija – atšķirības, nozīme, risinājumi”	2004.	1000	-	ĪUMSILS
2 semināri ISEC darbiniekiem un mācībgrāmatu izdevējiem par iecietību mācībgrāmatās;	2005. janvāris -2005. decembris	nav	600	IZM/LVAVP

2 semināri par iecietību mācībgrāmatu autoriem;	2005. janvāris – 2009. janvāris	nav	4000	IZM/LVAVP
Buklets vieglā saprotamā valodā par iecietību skolotājiem	2005. janvāris – 2005. septembris	nav	4000	IZM/LVAVP
Buklets vieglā saprotamā valodā par iecietību skolēniem	2005. janvāris – 2006. janvāris	nav	4000	IZM/LVAVP
Buklets vieglā saprotamā valodā par iecietību vecākiem	2005. janvāris – 2006. janvāris	nav	4000	IZM/LVAVP
Ceļojošas lekcijas pa universitātēm par iecietību	2004.– 2009.	nav	10 500	IZM/LVAVP
3 pētījumi par iecietību visās izglītības iestādēs laikā no 2005. g. līdz 2009. g.;	2004.– 2009.	nav	25 000	ĪUMSILS sadarbībā ar IZM/ LVAVP
KOPĀ 2004. – 2009. g.	187 400	9 100	178 300	

Tekstā izmantotie saīsinājumi

ĪUMSILS – Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

LVAVP – Latviešu valodas apguves valsts programma

VCB – Valsts cilvēktiesību birojs

22.07.2004 17:25

849

D.Hanovs

7365349, deniss.hanovs@integracija.gov.lv

2.pielikums
Nacionālās programmas iecietības veicināšanai
(informatīvajai daļai)

III. Kāda var būt normatīvā akta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem					
	(tūkst. latu)				
Rādītāji	Kārtējais gads	Nākamie trīs gadi			Vidēji piecu gadu laikā pēc kārtējā gada
1	2	3	4	5	6
1. Izmaiņas budžeta ieņēmumos	0	0	0	0	0
2. Izmaiņas budžeta izdevumos	0	37, 480	37, 480	37, 480	187,400
3. Finansiālā ietekme	0	-37, 480	- 37, 480	- 37, 480	-187,400 ¹
4. Prognozējami kompensējošie pasākumi papildu izdevumu finansēšanai	0	0	0	0	0

5. Detalizēts finansiālā pamatojuma aprēķins	Detalizētu aprēķinu konkrētiem projektēm un laika grafiku konkrēto projektu izpildei skat. Programmas Rīcības plānā (1. pielikums)	Detalizētu aprēķinu konkrētiem projektēm un laika grafiku konkrēto projektu izpildei skat. Programmas Rīcības plānā (1. pielikums)	Detalizētu aprēķinu konkrētiem projektēm un laika grafiku konkrēto projektu izpildei skat. Programmas Rīcības plānā (1. pielikums)	Detalizētu aprēķinu konkrētiem projektēm un laika grafiku konkrēto projektu izpildei skat. Programmas Rīcības plānā (1. pielikums)	Detalizētu aprēķinu konkrētiem projektēm un laika grafiku konkrēto projektu izpildei skat. Programmas Rīcības plānā (1. pielikums)
6. Cita informācija	----	----	----	----	----

22.07.2004 17:17

184

D.Hanovs

7365349, deniss.hanovs@integracija.gov.lv

(Ministru kabineta
2004.gada 25.augusta
rīkojums Nr.584)

**Nacionālās programmas iecietības veicināšanai
kopsavilkums**

1. Risināmā jautājuma būtība

Neiecietības problēma ir aktuāla visai Latvijas sabiedrībai, jo var skart ikvienu Latvijas iedzīvotāju.

Latvijā un ārvalstīs veiktie pētījumi liecina, ka galvenie neiecietības veidi Latvijā attiecas uz etnisko un reliģisko piederību.¹⁶ Īpaša riska grupa ir čigāni jeb romi. Aptaujas liecina, ka attieksmi pret čigāniem lielai daļai Latvijas iedzīvotāju veido stereotipi un aizspriedumi.¹⁷ Tāpat kā citur Eiropā, arī Latvijā reizēm izpaužas antisemitisms¹⁸ un aizspriedumi pret musulmaņiem. Piemēram, 1999.gadā veiktajā pētījumā "Eiropas vērtības" konstatēts, ka 27,2 % aptaujāto Latvijas iedzīvotāju nevēlējas dzīvot kaimiņos ar čigāniem, 14,5 % – ar musulmaņiem un 5,2 % – ar ebrejiem.¹⁹

Ievērojams skaits Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka atšķirīga ir ne vien attieksme pret cilvēkiem, ņemot vērā viņu etnisko piederību, bet arī rīcība. Socioloģiskā aptauja, ko 2000.gadā pasūtīja Valsts cilvēktiesību birojs, liecina, ka 24 % respondentu (18 % latviešu, 31 % citu tautību respondentu) uzskata, ka pēdējo triju gadu laikā ir cietuši diskriminācijas dēļ. Jautāti par diskriminācijas cēloņiem, respondenti visbiežāk minēja tautību un valodu (attiecīgi 28 % un 24 %)²⁰.

Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts (turpmāk – ĪUMSILS) saskaņā ar valdības deklarācijas punktiem "Integrācija", "Pilsoniska sabiedrība", "Tieslietas" un "Kultūra" izstrādājis Nacionālo programmu iecietības veicināšanai (turpmāk – NPIV).

NPIV saskaņā ar Ministru prezidenta 2003.gada 30.septembra rīkojumu Nr.442 "Par darba grupu pret neiecietību vērstas nacionālās programmas projekta izstrādei" izstrādāja starpinstitūciju darba grupa. Darba grupā strādāja pārstāvji no valsts pārvaldes iestādēm, augstskolām un sabiedriskām organizācijām.

2. Programmas mērķi un apakšmērķi

NPIV mērķis ir iecietīgas Latvijas sabiedrības veidošana, neiecietības izskaušana un Latvijas daudz kultūru sabiedrības attīstība Eiropas integrācijas un pasaules globalizācijas apstākļos.

NPIV apakšmērķi ir:

¹⁶ ECRI (Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību) Otrais ziņojums par Latviju (pieņemts 2001.gada 14.decembrī). – Council of Europe. – 2002. – 19.–20.lpp.

¹⁷ Latvijas Cilvēktiesību un etnisko studiju centrs. Čigānu stāvoklis Latvijā. – Rīga, 2003. – 11.–13.lpp.

¹⁸ Dribins L. Antisemitisms un tā izpausmes Latvijā. Vēstures atskats. Latvijas vēsturnieku komisijas raksti. 4.sēj. – Rīga, 2001.

¹⁹ Kultūru daudzveidība un iecietība Latvijā. Dati, fakti, viedokļi. – 2003. – 20.lpp.

²⁰ Cilvēktiesību problēmas Latvijā. Socioloģiskais pētījums. – Baltijas Datu nams. – 2000. – 43.lpp.

- 1) izpētīt esošos tiesiskos instrumentus un, ja nepieciešams, izstrādāt grozījumus attiecīgajos tiesību aktos;
- 2) veicināt starpinstitucionālo sadarbību neiecietības izskaušanas jomā;
- 3) veicināt sabiedrības aktīvu līdzdalību neiecietības izskaušanas uzraudzībā;
- 4) izplatīt kvalitatīvu, pieejamu un vispusīgu informāciju par neiecietības izpausmēm un iecietības veicināšanas pasākumiem.

Īstenojot NPIV, tiks efektīvi mazināta neiecietība, cilvēktiesību pārkāpumu skaits, tiks veikta profilakse pret diskrimināciju pēc vairākām pazīmēm, veidoti priekšnoteikumi sabiedrības integrācijai un Latvijas tautsaimniecības konkurētspējīgai attīstībai multietniskajā Eiropas Savienībā. Latvijas sabiedrība apgūs starpkultūru saskarsmes pamatprincipus un attīstīs iespējamo etnisko, sociālo un kultūru konfliktu risināšanas iemaņas.

3. Risinājumi

Lai sasniegtu NPIV mērķus un apakšmērķus, jāveic šādi galvenie uzdevumi:

1. Iesaistīt visus NPIV partnerus, īpaši sabiedriskās organizācijas, izglītības iestādes un Latvijas plašsaziņas līdzekļus, neiecietības izskaušanā.
2. Sadarbībā ar NPIV partneriem un visām ieinteresētajām pusēm:
 - 2.1. izpētīt eksistējošos tiesiskos instrumentus; ja nepieciešams, izstrādāt grozījumus attiecīgajos tiesību aktos;
 - 2.2. īstenot pasākumus iecietības veicināšanai izglītības procesā;
 - 2.3. īstenot pasākumus iecietības veicināšanai pret dažādām etniskām un reliģiskām grupām.

Programmas mērķu īstenošanas līdzekļi ir definēti NPIV informatīvajā daļā, bet finansējuma apjoms un sadale norādīta 1.pielikumā (rīcības plānā).

4. Programmas īstenošanas finansēšanas avoti

Programma īstenojama likumā par valsts budžetu kārtējam gadam piešķirto līdzekļu ietvaros.

Īpašu uzdevumu ministrs
sabiedrības integrācijas lietās

N.Muižnieks

